

ФІТОДИЗАЙН

Лекція 10.

Тема: Догляд за кімнатними рослинами

План:

1. Календар догляду за кімнатними рослинами
2. Удобрення та підживлення кімнатних рослин
3. Пересаджування кімнатних рослин
4. Полив та обприскування

1. Календар догляду за кімнатними рослинами

Місяць	Основні роботи
Січень	Рекомендується регулярно оглядати рослини, не допускати пересихання ґрунту в горщиках. Амариліси потрібно розмістити у теплому приміщенні, поставити на добре освітлене місце та періодично поливати. При недостатньому освітленні рослинам необхідне додаткове штучне освітлення. Потрібно приготувати ґрунтові суміші для пересаджування рослин та висіву насіння.
Лютий	Потрібно збільшувати полив рослин. Глоксинії, бульбові бегонії висаджують у горщики та виставляють на світло. При цьому рослини регулярно поливають. Можна приступати до формування крон і пересаджування деяких рослин.
Березень	Можна пересаджувати кімнатні рослини. Після пересаджування ґрунт необхідно добре полити водою. Частину пагонів у пересаджених рослин потрібно відрізати або вкоротити. Обрізані пагони можна використати для розмноження. У пеларгонії, фуксії, колеуса і деяких інших рослин вирослі за зиму пагони потрібно обрізати на 1/3 або 2/3 довжини за два тижні до пересаджування.
Квітень	Продовжують пересаджувати і розмножувати кімнатні рослини. Один раз на 10 днів проводять підживлення рослин, які почали рости. Рослини, які стоять на південних вікнах, потрібно притінювати. Якщо амариліс починає скидати листки, потрібно

ФІТОДИЗАЙН

	зменшити полив. Азалії, цикламен, зігокактус, які відцвіли, вступають у стан спокою. Їх поливання зменшують або регулярно обприскують.
Травень	Більшість кімнатних рослин потрібно часто поливати. Однак, слід стежити, щоб ґрунт не закисав. Рекомендується регулярно підживлення та обприскування. Можна почати перше перелопачення буртів, у яких готують дернову, листяну і компостну землю.
Червень	Потрібно регулярно проводити поливання, обприскування і підживлення. Не допускати пересихання ґрунту у горщиках. Кактуси та інші сукуленти слід переставити на сонячні місця та збільшити полив.
Липень	Рекомендується дуже часто поливати та обприскувати рослини, притінювати їх від прямих сонячних променів. Слід регулярно підживлювати рослини. Періодично листки рослин миють і слідкують, щоб не з'явилися шкідники. Можна починати закладати бурти з шарів дернини, щоб наступного року мати достатньо ґрунту для пересадження рослин.
Серпень	Продовжують часто поливати і обприскувати. Можна починати повертати рослини що були на відкритому просторі у приміщення. Заготовляють всі види садових земель.
Вересень	Усі кімнатні рослини з відкритого простору повертають в приміщення. Перед цим їх уважно обглядають та обмивають теплим душем. Потрібно зменшити поливання для рослин що вступають у стан спокою. Можна пересаджувати спатіфіллум та зігокактус. Продовжують заготівлю різних видів ґрунтів.
Жовтень	З початком опалювального сезону підживлення рослин потрібно збільшити. Субтропічні рослини краще перенести у прохолодні приміщення. У приміщеннях з температурою вищою за 25 поливати необхідно щодня, при 21-24 – через 1-2 дні, при 15-20 – через 4-6 днів, у прохолодних приміщеннях з температурою 10-14 поливають з інтервалом у 7-8 днів.

ФІТОДИЗАЙН

Листопад	Кімнатні рослини потрібно поливати не дуже часто, краще просто збризкувати водою. Бульби глоксиній та бегоній потрібно прибрати з ґрунту, покласти в ящики, пересипати піском та зберігати при температурі 7-10 градусів. Горщики з амарилісами і ахіменесами розміщують у темних прохолодних місцях.
Грудень	У зимові місяці більшість рослин знаходиться в стані спокою. Потрібно розмістити їх так, щоб уникати протягів. Полив потрібно зменшити. Потрібно регулярно розпушувати верхній шар ґрунту. Кактуси та сукуленти поливають дуже рідко та розміщують у прохолодних приміщеннях.

2. Удобрення та підживлення кімнатних рослин

Для нормального розвитку рослин потрібне збалансоване мінеральне та органічне живлення. У ґрунті повинні бути всі основні елементи мінерального живлення: макроелементи (азот, фосфор, калій, сірка, магній, кальцій) і мікроелементи (цинк, марганець, бром, молібден, кобальт тощо).

Азотні добрива (аміачна селітра, сечовина і сірчаноокислий амоній) сприяють посиленому росту, фосфорні (суперфосфат) і калійні (хлористий калій і калійна сіль) поліпшують засвоєння азоту рослинами, одночасно впливають на цвітіння та плодоношення. Ці добрива вносять відразу після закінчення періоду спокою у рослин невеличкими дозами через 10-15 днів. Для підвищення засвоєння сірчаноокислого амонію додають вапно. Суперфосфат вносять перед утворенням бутонів і цвітінням.

Удобрювати кімнатні рослини необхідно в залежності від їхніх біологічних особливостей і фаз розвитку. Широке застосування для підживлення кімнатних рослин мають органічні добрива: гній домашніх тварин, пташиний послід, кісткове і кров'яне борошно, рогова стружка, перегній, торф, компост. Для підживлення усі органічні добрива попередньо підготовляють.

Квітучі рослини вимогливіші до фосфорних і калійних добрив, а добре розвинені декоративно-листяні рослини вимогливіші до азотних. Кактуси і сукуленти підживляють в період росту до появи квіткової ґруньки. Азотні добрива краще

ФІТОДИЗАЙН

вносити навесні, у другій половині літа потрібно збільшити дозу фосфору і калію. Підживляють рослини здорові, у фазі інтенсивного росту.

Перед підживленням рослини добре поливають. Для кращого утворення бутонів рослини треба підливати розчином суперфосфату (1 г на 1 л), для інтенсивного росту рослин і утворення листків рослини поливають розчином азотних і калійних добрив (0,5 г сечовини або аміачної селітри, 1 г сірчаноокислого амонію і 0,5 г калійної солі на 1 л води). Для одного підживлення зазвичай використовують 200 г розчину на дорослу рослину і 100 г розчину на молоду.

Під час інтенсивного росту з весни до осені рослини підживляють кожні 10-15 днів.

Одним з методів забезпечення рослин мікроелементами є позакореневе підживлення крізь листки під час вегетації. Його проводять у період максимального розвитку листків, під час бутонізації та цвітіння.

Для кращого і пишного цвітіння рослини корисно поливати 2-3 рази на рік слабким розчином марганцевоокислого калію.

Для підживлення краще використовувати добрива тривалої або контрольованої дії. Їх випускають у гранулах, таблетках, кульках або в мішечках які розміщують в горщику.

Краще підживлювати рослини частіше, але слабшим розчином. Не можна підживлювати ослаблені, нещодавно пересаджені і ще не укорінені рослини, та рослини що перебувають у стані спокою. Підживлення дає ефект при доброму освітленні та нормальній температурі. Перед підживленням земля повинна бути вологою. Підживлювати краще ввечері або у хмарні дні.

3. Пересаджування кімнатних рослин

Усі кімнатні рослини потрібно час від часу пересаджувати для поліпшення умов живлення і збільшення об'єму землесуміші. Молоді та швидкозростаючі рослини вимагають пересаджування щороку, дорослі рослини рідше – один раз на 2-3 роки. Для рослин що ростуть повільно потрібно підбирати горщики на розмір більші, для швидкозростаючих – на два розміри більші.

Рослини пересаджують також у випадку захворювання коренів, псування горщика, поділу куща, пожовтіння листків. В період цвітіння пересаджувати рослини не можна. Зазвичай

ФІТОДИЗАЙН

пересаджують рослини у березні-квітні. Дрібні та ніжні рослини можна пересаджувати у травні.

Щоб виявити потребу у пересаджуванні потрібно вийняти рослину з горщика та оглянути грудку землі. Якщо вийнята з горщика грудка густо оплетена корінням або ґрунт закис – пересадка потрібна.

За місяць до пересаджування рослини 1-2 рази підживляють розчином сечовини (1 г/л). За день до пересаджування добре поливають.

Ґрунт для пересаджування повинен бути вологим. Велике значення має дренаж у горщику. Нові горщики перед пересаджуванням миють гарячою водою, обшпарюють окропом та вимочують у водному розчині суперфосфату для нейтралізації вапна у стінках горщика. Зсередини також обшпарюють окропом і обпалюють. Для знищення шкідників і хвороб горщики опускають у 2% розчин мідного купоросу (200 г на відро теплої води).

При пересаджуванні зазвичай зрізають частину коренів та пагонів. Трав'янисті рослини можна розділити на декілька частин, у цибулинних відділяють «діток». При пересаджуванні потрібно слідкувати, щоб коренева шийка була на 1-2 см нижче верхнього краю горщика.

Важливо заздалегідь прикинути скільки землесуміші буде потрібно щоб досипати не доходячи 1 см до верхнього краю горщика. Треба використовувати такий самий тип суміші що був раніше. Необхідно ущільнити ґрунт у горщику пальцями. Після пересаджування рослину потрібно рясно полити.

Якщо рослини не пересаджують цього року то потрібно замінити верхні 1-2 см ґрунту на свіжий.

4. Полив та обприскування

Поливання кімнатних рослин є одним з важливих прийомів догляду за ними. Частота поливання і кількість води залежить від сезону року, температури повітря, стані рослин і фаз їхнього розвитку, від якості ґрунту, об'єму горщика та їхнього розташування у приміщенні.

Навесні і влітку рослини слід поливати щодня, восени – приблизно через день, а в зимовий час – рідше. Щедро потрібно поливати поки рослини ростуть. Якщо ріст припиняється, то полив потрібно поступово зменшити.

ФІТОДИЗАЙН

Глинисті ґрунти утримують вологу довше і висихають повільніше ніж піщані. Рослини у малих горщиках треба поливати частіше. Правильним поливанням вважається таке, при якому водою зволожується весь ґрунт у горщику, а надлишок витікає у піддон. Через 1-2 години частина води вбирається ґрунтом, залишок можна злити. Для пальм, драцен, фікусів і цитрусових рослин влітку воду можна залишати до повного вбирання ґрунтом, для папоротей, цитрусів і рослин що походять з вологих, болотяних місць і водних місць мешкання вода у піддонах повинна бути постійно. Необхідно лише слідкувати щоб вода у піддонах не загнивала.

Головне правило поливу не допускати різких переходів від «засуха» до «потоп». Ґрунт завжди повинен бути вологим. Потрібно постукати по горщику – якщо звук глухий, то ґрунт вологий, якщо дзвінкий – сухий.

Вода для поливу повинна бути кімнатної температури. Коли рослини інтенсивно ростуть, то тоді корисніше поливати більш теплою водою. Воду з водопроводу потрібно відстоювати принаймні добу. При поливанні холодною водою у рослин загнивають стебла та коріння, можуть опадати листки та бутони, вони можуть навіть загинути. Проте слід пам'ятати що у гарячій та теплій воді менший вміст кисню.

Поливати рослини у різні періоди року потрібно в різний час. Взимку рослини поливають зранку, влітку – ввечері. У квартирах, особливо взимку, повітря дуже сухе і рослини вимагають обприскування 5-6 разів на декаду. Поливати слід тонким струменем намагаючись не потрапляти на листя. Вдуже спекотні дні треба поливати двічі на день – вранці та ввечері. Навесні і влітку після поливу краще ще й обприскати рослини. Рослини які мають густе опушення обприскувати на варто. Вода для обприскування повинна бути чиста та тепла.

Якщо ґрунт у горщику пересох і зверху з'явилась кірка, вода не всмоктується, а стікає по стінці горщика у піддон. Ґрунт потрібно розпушити за допомогою виделки.

Деякі рослини замість обприскування можна просто протирати вологими спеціальними серветками (рослини з великими глянцевиими листками).